

úvod

Prof. RNDr. Ivo Budil, Ph.D., DSc.

Úvodní slovo

V novém čísle Act Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni, které čtenář právě v inovované grafické podobě dostává do rukou, je jednotícím tématem většina příspěvků konfrontace s jinakostí, a to jak v geografické, tak časové perspektivě. Většina historiků se shoduje v tom, že v minulosti Západu a každého kulturního celku existovala údobí, která byla více nabita událostmi, intelektuální silou nebo tvořivostí než epochy jiné, a jež proto výrazněji přispěla k současné podobě „jednoty hmotné a morální síly“ dnešní civilizace. Takovou etapou v historii západní Eurasie byly bezpochyby dějiny starověké Mezopotámie, jejíž prvotní civilizační rozmach zasvěceně popsal Lukáš Pecha, dále starého Řecka s hlubokou filozofickou reflexí, které věnoval příspěvek Radim Kočandrla, starověkého Judského státu, jehož duchovní tradici v souvislosti s místním politickým vývojem podrobila zkoumání Alena Hanzová, a konečně antického Říma, s nímž přišel do Středomoří „zákon a pořádek“ a jehož konfrontaci s jedním z největších rivalů, Parthií, vyličil v zajímavé studii Václav Marek. V novověku se Západ postupně stává mocenskou silou vyznačující se nebývalou asimilační energií strhávající do jednotného historického proudu většinu ostatních světových kultur. Vedlejším produktem této expanze a „dobyť druhého“ byla studia migrace a asimilace, problematika, které se dlouhodoběji věnuje Marek Jakoubek, ale také zrod exotismu a orientalismu, to znamená fascinace kulturní odlišností. Imaginace a emocionalita, která je spojena s obdivem ke vzdáleným kulturám, jejichž povahu spíše tušíme než známe, činí orientalismus často nekritickým, a proto zranitelným vůči průniku různých ideologických vlivů a zájmů. Na zmíněné otázky se ze dvou odlišných úhlů pohledu zaměřila Ivona Mišterová

a Petra Belaňová. Jak napsal belgický historik Henri Pirenne, „Muhammad zrodil Karla Velikého“, západní civilizace by pravděpodobně vypadala výrazně odlišně, pokud by již tisíc pět set let nebyl jejím sousedem a soupeřem islám. Po údobí expanze raného islámu a vojenské mašinérie Osmanské říše nastává epocha, kdy pro Evropu představuje islámský svět značnou výzvu především svým demografickým rozmachem a politickou nestabilitou. Proto bylo příhodné zařadit do aktuálního čísla článek Issama Ramadana.

Účelem Act Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni je rovněž informovat o důležitých událostech fakulturního akademického života. Koncem dubna 2009 proběhla pod záštitou Katedry antropologických a historických věd mezinárodní konference uspořádaná u příležitosti sto padesáti let od úmrtí knížete Klemense Václava Nepomuka Lothara Metternicha (15. 5. 1773 – 5. 6. 1859). Redakce časopisu v této souvislosti oslovila organizátora konference a odborníka na život a dílo knížete Metternicha Miroslava Šedivého, aby v krátkém rozhovoru přiblížil širší veřejnosti stav bádání o tomto proslulém Bonapartově soupeři a architektu evropského politického systému po napoleonských válkách.

Doufáme, že laskavý a vstřícný čtenář nalezne během rozbouřené debaty o budoucnosti (a financování) české vědy připomínající její úroveň to nejhorší z hypotetického spojení divoké Germánie a zkorumpované Byzance v Actech Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni potřebný duševní klid vyplývající z obohacujícího intelektuálního zážitku.

V Plzni 25. 6. 2009

Prof. RNDr. Ivo Budil, Ph.D., DSc.

příspěvky

Marek Jakoubek
Lukáš Pecha
Petra Belaňová
Ivona Mišterová
Pavel Šindelář
Alena Hanzová
Issam Ramadan
Václav Marek
Radim Kočandrle